

Sygn. akt IV CZ 139/11

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Hotelarsko - Turystycznego "B." Spółki
z o.o.

przeciwko S. G. i W. W.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 kwietnia 2012 r.,

zażalenia pozwanego S. G.

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim

wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 16 czerwca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 4 września 2009 r. oddalił powództwo Przedsiębiorstwa Hotelarsko-Turystycznego „B.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko S. G. i W. W. o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 16 czerwca 2011 r., na skutek apelacji powódki, zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki koszty procesu za obie instancje i postępowanie kasacyjne.

W zażaleniu na zawarte w powyższym wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą oraz postępowanie kasacyjne (pkt II), zasądzące od pozwanych na rzecz powódki z tego tytułu solidarnie kwotę 4.500 zł, pozwany S. G. zarzucił naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 391 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.

Powołując się na te zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieobciążanie go kosztami postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, bądź też o uchylenie tego orzeczenia i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącej odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 k.p.c. Wedle tej ostatniej reguły, strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić swojemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, zgodnie z którym sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i od oceny tego sądu zależy uznanie, że taki

szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstępnie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu. Zakwalifikowanie określonego przypadku jako „szczególnie uzasadnionego” wymaga rozważenia całokształtu okoliczności faktycznych sprawy. Ingerencja w to uprawnienie sadu orzekającego, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach procesu, może być uzasadniona jedynie w razie stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (por. postanowienie z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 23/11, niepubl.).

Sąd Okręgowy dostrzegł, że konieczność wytoczenia powództwa w sprawie niniejszej była następstwem błędu orzeczniczego sądu wieczystoksięgowego. Uznał jednak, że okoliczność ta - w świetle stanowiska pozwanego S. G., konsekwentnie wnoszącego o oddalenie powództwa, nawet po dokonaniu przez Sąd Najwyższy wiążącej wykładni przepisów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia – nie stanowi dostatecznej podstawy do odstąpienia, przy orzekaniu o kosztach procesu, od zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

W ocenie Sądu Najwyższego, argumentacja powyższa nie pozwala uznać, że zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane z oczywistym naruszeniem reguł orzekania o kosztach procesu. Wniosku przeciwnego nie usprawiedliwiają argumenty przytoczone w zażaleniu, odzwierciedlające odmienne, subiektywne, przekonanie skarżącego.

Sąd Okręgowy orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego istotnie – z naruszeniem art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. - nie wskazał podstawy prawnej obciążenia pozwanych solidarnie tymi kosztami. Nie ulega wątpliwości, że w sprawie o uzgodnienie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przeciwko wspólnikom spółki cywilnej, wpisanym jako współwłaściciele na zasadzie współwłasności łącznej, pozwanym przysługuje łączna legitymacja procesowa. Charakter więzi prawnej łączącej pozwanych w tym procesie oraz ukształtowanie ich odpowiedzialności za zobowiązania spółki na zasadzie solidarności (ar. 864 k.p.c.)

usprawiedliwiały zastosowanie tej zasady również przy orzekaniu o obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (art. 105 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Należy więc uznać, że w ostatecznym rozrachunku zaskarżone postanowienie - mimo wadliwości wytkniętej przez skarżącego – odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.